

Bəşər tarixində qara ləkə: 6—9 avqust 1945-ci il

1945-ci il may ayının 9-da faşist Almaniyası keçmiş SSRİ başda olmaqla antifaşist koalisiyası qarşısında qeyd şərtsiz təslim olmaq barədə akta qol çəkdi. Bunuñla da İkinci Dünya Müharibəsinin taleyi həll olundu. Müharibənin nəticələri Amerika Birleşmiş Ştatlarını ve İngiltərəni heç cür qane etmirdi. Ona görə ki, Şərqi Avropa bütünlükle SSRİ-nin təsir zonasına çevrilmiş, faşizmə sarsıcı zərbe vuran SSRİ beynəlxalq aləmdə nüfuz qazanmışdı.

Antiq neçə illərdi ki, dünya liderliyi uğrunda mübarizə aparan Amerika Birleşmiş Ştatlarının İkinci Dünya Müharibəsindən sonra bütün dövlətlərin gücdən düşəcəyi və özünün Yer kürəsində yeganə super güc olacağınə bəslədiyi ümidi puc olmuşdu. Uzun illər Qərb dövlətlərinin əsərində olan xalqlar İkinci Dünya Müharibəsinin nəticələrindən ruhlanaraq öz müstəqilliklərini elan edirdilər. Milli azadlıq hərəkatı Cənub-Şərqi, Şərqi Asiya ölkələrini, Afrika qitesini bürüdü. Çin kimi, ardınca Hindistan, Koreya, Vietnam kimi ölkələrin müstəqil olmaq üçün apardıqları mübarizə öz müsbət nəticəsini verirdi. Bütün bu dövlətlər hamısı istinásız olaraq SSRİ ilə siyasi, iqtisadi və hərbi əlaqələr qurmağa can atırdılar. Bütün bunlar Amerika Birleşmiş Ştatlarının dünyada hegemonluq siyasetinə ciddi ənənələrdir, onun nüfuzunu zəifləndirdi.

Öz tarixində həmişə olduğunu kimi Amerika Birleşmiş Ştatları itirilmiş nüfuzunu bərpə etmək üçün bütün va-

sitələrə əl atıldı. Məlumdur ki, İkinci Dünya Müharibəsi gedişində ABŞ və Almaniya daha çox insanı məhv etməyə və dağıntılar töretməyə qabil olan kütləvi qırğın silahlarının kəşfi üzərində çalışır. ABŞ-a bu silah dünyada hegemonluğunu bərpa etməyə, Almaniyaya isə müharibədə qələbə calmağa xidmət edəcəkdi. Faşist Almaniyasının möglubiyyəti, bütün əsas silah zavodlarının, təcrübə laboratoriyalarının dağıldılması və ya ələ keçirilməsi ona kütləvi qırğın silahını-atom bombasını istehsal etməyə imkan vermedi. Faşist Almaniyasının əsas sınaq laboratoriyalarını ələ keçirən ABŞ-da isə bu silahın istehsalı daha da sürətləndi. Nəticədə 1945-ci ilin iyun ayının əvvəllerində Beynəlxalq Podstam sülh konfransından bir neçə gün qabaq ABŞ Nevada ştatında atom bombasının sınagini keçirdi. Bununla ABŞ Podstam konfransında güclü olduğunu nümayiş etdirməklə SSRİ tərefinin güzəştinə nail olmaq niyyətindəydi. Ancaq ABŞ-in atom silahına sahib olması SSRİ rəhbəri Stalinin mövqeyinə heç bir təsir göstərmədi və SSRİ şərqi Avropanın siyasi xəritəsini öz isteyinə uyğun təyin etdi. Lakin ABŞ yenə də mövqeyində geri çəkilmək niyyətində deyildi.

Heç vəchlə SSRİ-yə uduzmaqla barişmayan ABŞ rəhbərliyi sahib olduğu atom silahının gücünü həm SSRİ-yə, həm də bütün dünyaya göstərməklə super güc statusunu saxlamaq qərarına gəlir. Bunun üçün bəhanə İkinci Dünya Müharibəsində

faşist Almaniyasının müttəfiqi kimi çıxış etmiş Yaponiyanın hələ təslim olmaması idi. 1945-ci ilin avqustunda SSRİ və ABŞ qoşunları Yaponiyaya qarşı hücuma keçdi. Müttəfiqlərdən məhrum olmuş Yaponiyanın belə bir güc qarşısında dura bilməsi imkansız idi. Buna baxmayaq Amerika Birleşmiş Ştatları bütün dünyaya hegemon dövlət olaraq qaldığını nümayiş etdirmək məqsədilə heç bir hərbi zərurət olmadan 1945-ci il avqustun 6-da Yaponiyanın Xerosima, avqustun 9-da isə Naqasaki şəhərinə atom bombası atdı. Atom bombalarının atılması bu şəhərlərdə və ətraf ərazilərdə dünya tarixində görünməmiş insan tələfatına, misli berabəri təsəvvür olunmayaq dağıntılara səbəb oldu. Elə ilk zərbələrdə bu şəhərlərdə ümumiliyədə 450 min-dən çox insan, milyonlarla digər canlı məhv oldu. Hər iki şəhər xarabalığı ərvənilər. Min kilometrlərlə radiusda təbiətə məhvədicə zərər vurdu. Uzun illər bu şəhərlərdə və atom silahının təsiri radiusunda doğulan uşaqlar xəstə doğuldu. Bu proses hələ də tam başa çatmayıb. Ümumiyyətə, Xerosima və Naqasaki şəhərlərinə atılan atom bombaları 10 milyondan artıq insanın həyatına təsir etmişdir.

Amerika Birleşmiş Ştatlarının insanlığa qarşı töretdiyi bu cinayətdən sonra böyük dövlətlər kütləvi qırğın silahı əldə etmək üçün səylərini artırdılar. Tezliklə SSRİ, İngiltərə, Fransa, sonralar Çin atom silahına sahib oldu. Bu dövlətlər BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri ol-

maqla BMT tərefindən atom silahına sahib olmaq hüquqları tanınmışdır.

Ancaq bu gün atom silahına sahib olmaq hüquq olmayan Hindistan, Pakistan, Şimali Koreya, İsrail də atom silahına malikdirlər. Dəqiq olmayan məlumatlara görə digər bir neçə dövlətdə də atom silahı və ya onun komponentləri mövcuddur. İş o yere çatıb ki, Azərbaycan ordusunun bu ilin aprel ayının əvvəllerində işgalçı Ermənistan ordusuna qarşı apardığı uğurlu eməliyyatdan sarsılan Ermənistan rəsmiləri onlarda atom silahının olduğu və Azərbaycana qarşı istifadə edə biləcəkləri barədə səsəm bəyanatlar verdilər. Təessüf ki, bütün müsəlman ölkələrində hər bir kündə bucaqda əsəssiz olaraq kütləvi qırğın silahı axtaran bu bəhanəylə İraqı, Liviyanı, Suriyanı viran qoyan, İranı 30 ildən artıq embarqoda saxlayıb fəlakət səviyyəsinə gətirən ABŞ və digər qərb dövlətləri Ermənistan rəsmilərinin bu bəyanatına heç bir reaksiya vermədilər. Halbuki Ermənistanın işgalçi rejiminin Metsamor atom elektrik stansiyasının radioaktiv tulantılarından çirkli kütləvi qırğın silahı düzəltmək imkanları beynəlxalq təşkilatlar tərefindən ciddi araşdırılmalı, həmin tullantıların harada və necə zərərsizləşdirildiyi nəzərdə saxlanılmalıdır. Ancaq Qərbin ikili standartları buna imkan vermir.

...71 il önce ABŞ-in insanlara qarşı işlətdiyi kütləvi qırğın silahı dünyadan axarını başqa səmtə, sürelə silahlanmaya, özü də bahalı silahlanmaya yönəldi.

Bu silahlara qoyulan maliyyə vəsaiti ilə dünya əhalisinin az qala yarısını bürümüş acılıq və səfalətinə son qymaq olardı.

Qüdrət SƏMƏDOV.

Dogma olkəmizdə

**Qeyri-neft
sektorunda artım var**

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumatata görə cari ilin yanvar-iyun aylarında ölkə üzrə sənaye məhsulları istehsalında 0,6 faiz artım qeydə alınmışdır. Qeyd edək ki, bu göstərici faiz etibarı ilə aşağı görünse də sonu görünməyən global böhranın tügən etdiyi bir dövrə əlbəttə, yaxşı göstəricidir. İqtisadi inkişafın, sosial rifahın yaxşılaşması isə yalnız yaşadığımız dövrün sakitliyi və sabitliyi ilə bağlıdır. Belə şərait baş verdikdə isə nəinki inkişaf dəyərini, hətta pozulmağa doğru yön alır. Hazırda qeyri-sabitlik dünyani başına götürüb davam etməkdədir. Bu baxımdan ölkəmizdə sənayenin 0,6 faiz artımı yaxşı göstərici hesab edilməlidir.

Ümumiyyətlə, rəqəmlərle desək, ilin 6 ayında ölkəmizdə 14,75 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Həmin məhsulun 29 faizə yaxın emal, yəni qeyri-neft sektorunun payına düşmüşdür. Bu sektor üzrə qida məhsulları istehsalı 4,5, kompyuter və elektron məhsulları istehsalı 23,6, ağaç məhsulları istehsalı 14,6, metallurgiya məhsulları istehsalı 5,5, hazır metal məhsulları istehsalı 9,4, avtomobil, qoşqu və yarımqoşqu istehsalı 43,8 faiz, toxuculuq məhsulları istehsalı 3, elektrik avadanlaqları istehsalı isə 2,1 dəfə artmışdır.

**Bu il yanvar-iyul aylarında,
kənd təsərrüfatı məhsulları
istehsalı 2,6 faiz artıb**

Cari ilin yanvar-iyul aylarında kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun artımı 3 milyard 290,4 milyon manat olub. Bu məhsulların 1 milyard 677,7 milyon manatı heyvandarlıq, 1 milyard 612,7 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşüb.

Dövlət Statistika Kosmitəsindən verilən məlumatata görə əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı 2,6 faiz artmışdır. O cümlədən bitkiçilik üzrə artım 2,5 faiz, heyvandarlıq üzrə isə 2,8 faiz olmuşdur.

**Bir ay ərzində BTS ilə
2,5 milyorn ton neft
nəql olunub**

Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəməri ilə bu ilin iyul ayında 2,5 milyon ton Azərbaycan nefti nəql olunub. SOCAR-in məlumatına görə yanvar-iyul aylarında BTC neft ixrac boru kəməri ilə 17,7 milyon ton neft nəql edilib. Ümumiyyətlə, kəmər istifadəyə verilən gündən bu il avqust ayının 1-nə qədər BTC-yə 369,9 milyon ton neft vurulub. Bundan başqa keçən ay kəmərə 430 min 110 ton Türkmenistan nefti qorşulub.

İyul ayı ərzində Ceyhan limanından dünya bazarlarına 2,8 milyon ton Azərbaycan nefti çıxarılıb. Bu həcmi 1,9 milyon tonu Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun nefti təşkil edib.

Cari ilin yanvar-iyul aylarında Ceyhan limanından ixrac edilmiş neftin həcmi 17,5 milyon ton olub. Ümumiyyətlə, BTC istifadəyə verilən gündən indiyədək Ceyhan limanından 308,7 milyon ton Azərbaycan nefti dünya bazarlarına yola salınıb.

«QƏBƏLƏ».

Qəbələ IV Beynəlxalq Mürəbbə

Festivalında 29 rayondan və 10 xarici

ölkədən komandalar iştirak edəcək

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Milli Kulinariya Mərkəzi və Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə avqustun 27-də Qəbələ rayonunda IV Beynəlxalq Mürəbbə Festivalı keçiriləcək.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Qafqaz Karvansaray" otelinin qarşısındaki parkda keçiriləcək festivala hazırlıqları uğurla davam etdirilir. Festivalın

programı hazırlanıb, Azərbaycanın bölgelərindən və xarici ölkələrdən qonaqların dəvət edilməsi üçün məktublar göndərilib.

proqramı hazırlanıb, Azərbaycanın bölgelərindən və xarici ölkələrdən qonaqların dəvət edilməsi üçün məktublar göndərilib.

AZƏRTAC.